

טיוטת חוק מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי הסוהר
חדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים (הוראת שעה), התש"ף-2020 – הסמכת ועדת השרים
לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס :

1. לאשר עקרונית את טיוטת חוק מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי הסוהר חדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים (הוראת שעה), התש"ף-2020, המצורפת בזה.
2. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש מיד לכנסת.
3. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
4. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

העולם וישראל כחלק ממנו, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה (כפי שהגדיר ארגון הבריאות העולמי) כתוצאה מהתפרצות והתפשטות נגיף Novel Coronavirus 2019-nCoV (להלן- "נגיף קורונה" או "הנגיף"). נגיף הקורונה עובר מאדם לאדם באמצעות הפרשות מדרכי הנשימה (כגון: עיטוש או שיעול). מדובר בנגיף חדש, שאין באוכלוסייה חסינות נגדו, אין חיסון שבאמצעותו אפשר למנוע את התפשטות הנגיף, אין טיפול ידוע, והוא יכול לגרום לתחלואה ולתמותה משמעותיות, כולל בקרב אנשים בריאים, אך בפרט בקבוצות סיכון.

נכון למועד כתיבת תזכיר החוק, נתוני משרד הבריאות מעידים על מעל 17,105 אנשים שנדבקו בנגיף בישראל, מתוכם החלימו כ- 15,114 אנשים ולמעלה מ- 284 אנשים שנפטרו.

במסגרת המאמץ הלאומי למניעת התפשטות נגיף הקורונה בישראל ובהתאם לתמונת מצב התחלואה המתפתחת נדרש ליתן מענה לנחיצות ולכורח הדחופים למניעת התפשטות הנגיף במקום מעצר, בבית סוהר במקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, בחדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים; זאת, בשים לב למאפיינים הייחודיים למקומות אלו, ובראשם ריבוי האנשים המוחזקים בשטח מחיה סגור, כשהחיים המשותפים, בתנאים אלו עלולים להוות כר נרחב להתפשטות הנגיף בצורה מואצת. משכך, גבר הצורך לנקוט אמצעי זהירות מחמירים יותר לגבי כלל מקומות המעצר, בתי הסוהר, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים. זאת,

בדומה למאמץ לנקוט אמצעי זהירות מחמירים ביחס לכלל האוכלוסייה האזרחית, וביתר שאת ביחס לאוכלוסיות בסיכון, אשר הוביל לשורה של התקנת תקנות והנחיות שנועדו לצמצם את חופש התנועה כמו גם זכויות אחרות של אזרחי ישראל כולם.

נוכח כל האמור, התחדד הצורך החיוני להימנע ככל האפשר מהוצאת אסירים משטחי בתי הסוהר, מקומות המעצר, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים וכן למנוע כניסה של גורמי חוץ מקרב האוכלוסייה האזרחית לצורך מפגשים עם אסירים, כלואים ועצורים במקום מעצר, בבתי סוהר, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים, כדי לצמצם את חשיפתם לגורמים מחוץ לכלא, ולהפחית את הסיכון להבאת הנגיף בחזרה אל תוך מיתקני שב"ס ואל מיתקני הכליאה של צה"ל, באופן שיסכן את כלל אוכלוסיית האסירים והסגל, כאמור.

הצורך החיוני להתמודד עם החשש להדבקת כלואים המצויים בבתי מעצר, בבתי סוהר, בחדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים על-ידי מבקרים הביא להסדרה דחופה של העניין. כך, כחלק מהמאמץ הלאומי למניעת התפשטות הנגיף בישראל והדבקת אוכלוסיית המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר ומשטרת ישראל, בישיבתה מיום י"ט באדר התש"ף (15 במרס 2020) התקנה הממשלה תקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי הסוהר), התש"ף-2020 (להלן- תקנות בתי מעצר ובתי הסוהר). בהתאמה, בעניין חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים הותקנו ביום כ"ג באדר התש"ף (19 במרס 2020) תקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין לחדרי משמר ובתי סוהר צבאיים), התש"ף-2020. ביום כ"ט באדר התש"ף (25 במרס 2020) תוקנו תקנות בתי מעצר ובתי הסוהר באופן שהובהרה תחולת ההסדרים הקבועים בהן לגבי עצורים המוחזקים במשמורת משטרת ישראל, נוסף על אסירים המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, כמו גם הבהרות נדרשות אחרות. ביום כ"ט באדר התש"ף (25 במרס 2020) הוחל תיקון דומה בתקנות הצבאיות.

עם החזרת פעילות המשק בצורה מדורגת, לרבות חזרה מדורגת של פעילות בתי המשפט ובכלל זה הבאתם של עצורים לדיונים בבתי המשפט, לפי חוות דעת של משרד הבריאות ולפי המתווה שנקבע בחוות הדעת האמורה לצורך מניעת התפשטות הנגיף במיתקני הכליאה ומחוצה להם, עלה הצורך לבחון מחדש אפשרות כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר, בתי הסוהר, מקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים כמו גם היערכות לאפשרות של התפרצות נוספת של המחלה תוך שמירה על העקרון המנחה: צמצום, ככל הניתן, של היקף החשיפה של כלואים ואנשי סגל אל גורמים מן החוץ לצד הטמעת כללי התנהגות וזהירות מתחייבים לשם מניעת הדבקה ככל שתתאפשר כניסה של גורמי חוץ למקומות אלה. על יסוד האמור ביום א' בסיון התש"ף (24 במאי 2020) תוקנו תקנות בתי מעצר ובתי הסוהר באופן ששינה את היקף ותוכן הכרזת השר לביטחון הפנים, כך שההכרזה תינתן על ידי השר לביטחון הפנים אם שוכנע לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, כי קיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה ולא בשל התפשטות רחבת היקף של הנגיף. בנוסף, הורחבו הסייגים לכניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי סוהר, כך שיתאפשרו פגישות עם עורכי דין וגורמי טיפול ואבחון, בפרט על רקע העובדה שבתי המשפט חזרו לקיים את כל סוגי הדיונים. כעת מוצע כעת להסדיר את הנושא בהצעת חוק ממשלתית שתחוקק כהוראת שעה למשך תקופה של שנה.

כאמור לעיל, המטרה העומדת מאחורי צעדים אלו נועדה בראש ובראשונה לצמצם את הסיכון הנשקף לאוכלוסיית המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או צה"ל ולסגל המשרתים בארגונים אלה, על ידי הקטנת הסיכון להכנסת הנגיף אל שטח מקומות המעצר, בתי הסוהר, מקומות שנמצא בהם עצור בתחנת משטרה, חדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים והתפשטותו בקרב אוכלוסיית המוחזקים בהם ובקרב הסגל, אשר עלולה להוביל להדבקה המונית ולתחלואה ממושטת, זאת לצד החזרה, ככל הניתן, לשגרת הפעילות של המקומות כאמור. יובהר לגבי תחנות כי משטרה כי לאחר בחינת הנושא כמתואר לעיל, מוצע כעת לקבוע שהחוק יחול על מקומות נוספים שבהם נמצא עצור בתחנות משטרה ושאינם מקומות מעצר מוכרזים ושבהם חדרי חקירות.

נוכח האמור, ובהתחשב בכך שהמגפה טרם מוגרה, עולה הצורך בקיומו של הסדר חקיקתי שלא בדרך של תקנות שעת חירום, שיתן מענה לצורך הבריאותי במניעת התפשטות הנגיף במקומות המעצר, בבתי הסוהר ובמקומות שנמצא בהם עצור בתחנות משטרה, בחדרי משמר ובבתי הסוהר הצבאיים. ההסדר המוצע מבקש לתת מענה בדרך של קביעת הוראה שעה לשנה. הסדר כאמור מביא בחשבון שני תרחישים אפשריים: התרחיש הראשון, במצב שבו איום המגפה טרם הוסר, אך קצב ההדבקה הואט וקיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה. בתרחיש השני, המדובר במצב של התפשטות רחבת היקף של מחלת הקורונה במדינה, בין אם בהתפרצות מקומית ובין אם ב"גל שני".

על רקע זה, ועל מנת להיות ערוכים כדבעי לשני התרחישים שצוינו שלעיל, עולה הצורך להסמיק את השר לביטחון הפנים, לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל, לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, במקרה של התרחיש הראשון- להכריז על הגבלת כניסה של עורכי דין ומבקרים למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי סוהר כולם או מקצתם, לשם מניעת ההדבקה, או להתנותה בתנאים, ובלבד שהגבלת כניסה של עורכי דין ומבקרים תהיה במידה שאינה עולה על הנדרש כדי למנוע את הסיכון להדבקה. המשמעות של הכרזה כאמור הינה שהשר יוכל לקבוע סוגי מבקרים או סוגי הביקורים בשים לב למטרת הביקור ודחיפותו, אשר תתאפשר להם כניסה כאמור.

במקרה של התרחיש השני- להכריז על הדבקה בנגיף הקורונה במקום מעצר, תחנת משטרה או בית הסוהר, כולם או מקצתם לאחר ששוכנע כי אין דרך אחרת למנוע הדבקה כאמור. המשמעות של הכרזה כאמור הינה מניעת כניסה של עורכי דין ומבקרים למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי סוהר, במקרה של הכרזה מסוג זה יחולו סעיפי החריגים וסעיפי הסייגים לתחולת ההגבלה הקבועים בחוק המוצע.

יובהר כי גם בתקופת ההגבלה המלאה יחולו סעיפי החריגים וסעיפי הסייגים לתחולת ההגבלה הקבועים בחוק המוצע: במקרה שנמנע מאסיר או עצור להיפגש עם עורך דין לצורך מתן שירות משפטי מקצועי, מתן השירות יתאפשר לבקשת האסיר או בא כוחו, העצור או בא כוחו, באמצעות מכשיר טכנולוגי שיקצה שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל. כן מוצע להבהיר כי היועצות באמצעים טכנולוגיים כאמור תעשה ביחידות ובתנאים המבטיחים את סודיות

השיחה. יובהר לעניין זה כי ההיוועצות כאמור לא תוקלט. בדרך זו, יישמר האיזון בין זכותם של אסירים ועצורים להיוועץ עם עו"ד לשם קבלת שירות מקצועי, לבין האינטרס הציבורי החשוב הדבקה בנגיף הקורונה ושמירה על שלומם ובריאותם של אסירים, עצורים ואנשי שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל;

עוד מוצע לקבוע כי גם עצור או חשוד בביצוע עבירה הנמצא במקום לגביו חלה הכרזת השר או חשוד שנמצא במקום שלגביו לא חלה הכרזת השר יהיה זכאי להיוועץ עם עורך דין לשם קבלת שירות משפטי מקצועי באמצעות הטלפון, באופן שימזער את הפגיעה בזכות ההיוועצות, זאת, כאשר אין באפשרות העצור או החשוד, או באפשרותו של עורך הדין להיפגש מאחר שחלה לגבי מי מהם חובת בידוד מכוח צו בריאות העם כפי שעומד בתוקף באותה עת;

לגבי קטין עצור או אסיר, מוצע לקבוע כי במקרה שנמנעה כניסת מבקר בעניינו בשל הכרזת השר תאפשר חלף זאת לעצור או אסיר שהוא קטין לקיים קשר באמצעי טכנולוגי אשר יוקצה על ידי שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל, לפי העניין, כחלופה לביקור כאמור, ובלבד שאין בחלופה כאמור כדי לפגוע בהוראות הדין, בסדרי הביטחון, האבטחה והאינטרס הציבורי לרבות זכויות נפגעי העבירה;

מוצע לאפשר לנציב בתי הסוהר או לסוהר בדרגת גונדר שהוא הסמיד לכך, או למפקח הכללי של משטרת ישראל או לקצין משטרה בכיר שהוא הסמיד לכך, לפי העניין, לאפשר במקרים חריגים כניסה של עורך דין או של מבקר לתחנת משטרה, לבית סוהר, או למקום מעצר, אם סבר שיש צורך חיוני בכך, לרבות בשים לב לגילו של האסיר או העצור, להיותו אדם עם מוגבלות, וכן בהתחשב בצו בריאות העם התקף באותה עת; כניסת עורך דין או מבקר כאמור ופגישתו עם האסיר או העצור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה בנגיף הקורונה. בנוסף, מוצע להחריג מן ההגבלות כניסה של עורכי דין לדיונים משפטיים המתקיימים באולמות הסמוכים לבתי הסוהר אם מתקיימים. לעניין זה גם יובהר כי תתאפשר כניסה כאמור גם לנציגים שאינם עורכי דין המייצגים על פי הוראות סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, וכן כניסה של אנשים אחרים שבית המשפט קבע כי נוכחותם הכרחית לדיון. וזאת במטרה לא לפגוע בניהול דיונים של ערכאות שיפוטיות ככל שיתקיימו דיונים באולמות אלה.

החוק קובע הסדרים דומים גם לגבי מערכת הכליאה הצבאית, בשינויים המחויבים.

אף שיתכן שכתוצאה מכך ישנה פגיעה זמנית בתנאי האסירים והעצורים, הדבר נדרש, וזאת בשל הצורך בשמירה על אינטרס ציבורי חיוני בבלימת המגפה והאטת התפשטותה, כדי לצמצם את הסיכון הנשקף לאוכלוסיית המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או צה"ל במיוחד נוכח מאפיינים הייחודיים למקומות אלה כפי שפורט לעיל, וכן כדי שהיקף החולים יהיה כזה שמערכת הבריאות תוכל להעמיד להם מענה.

נוכח האמור, מוצע עתה לאשר את טיוטת החוק בממשלה ולהניח את הצעת החוק על שולחן הכנסת. כמו כן, על מנת לזרז את הליך החקיקה בכנסת, מוצע לפנות ליו"ר ועדת הכנסת לפי תקנון הכנסת, בבקשה לכנס את הוועדה, כדי שתחליט על קיצור תקופת ההנחה של הצעת החוק לפני הדיון בקריאה הראשונה, בהתאם לאמור בסעיף 81 לתקנון הכנסת וכן בבקשה להתיר את הדיון בקריאה השנייה ביום הנחת ההצעה על שולחן הכנסת, לפי סעיף 88 לתקנון הכנסת.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלבנטי.

תקציב

אין.

השפעת המצבה על כוח האדם

לא רלבנטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת שר הביטחון- תומך בהצעה

עמדת שר המשפטים- תומך בהצעה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מספר 4894 של הממשלה מיום 15.03.2020.

החלטה מספר 4901 של הממשלה מיום 19.03.2020.

החלטה מספר 4925 של הממשלה מיום 25.03.2020.

החלטה מספר 4937 של הממשלה מיום 27.03.2020.

החלטה מספר 17 של הממשלה מיום 24.05.2020.

החלטה מספר 18 של הממשלה מיום 24.05.2020.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של המשרד לביטחון הפנים (בפועל) היא כי אין מניעה משפטית בהעלאת ההצעה (ראו חוות דעת מצורפת).

סיווגים

סיווג ראשי : 07 חקיקה ממשלתית

תחום פעולה עיקרי : 09 אחר

מוגש על ידי
השר לביטחון הפנים

י"א בסיון התש"ף
03 ביוני 2020

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

טיוטת חוק מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי הסוהר חדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים (הוראת שעה), התש"ף-2020.

ב. עיקרי החוק המוצע והצורך בו:

העולם וישראל כחלק ממנו, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה (כפי שהגדיר ארגון הבריאות העולמי) כתוצאה מהתפרצות והתפשטות נגיף Novel Coronavirus 2019-nCoV (להלן- "נגיף קורונה" או "הנגיף"). נגיף הקורונה עובר מאדם לאדם באמצעות הפרשות מדרכי הנשימה (כגון: עיטוש או שיעול). מדובר בנגיף חדש, שאין באוכלוסייה חסינות נגדו, אין חיסון שבאמצעותו אפשר למנוע את התפשטות הנגיף, אין טיפול ידוע, והוא יכול לגרום לתחלואה ולתמותה משמעותיות, כולל בקרב אנשים בריאים, אך בפרט בקבוצות סיכון.

נכון למועד כתיבת תזכיר החוק, נתוני משרד הבריאות מעידים על מעל 17,105 אנשים שנדבקו בנגיף בישראל, מתוכם החלימו כ- 15,114 אנשים ולמעלה מ- 284 אנשים שנפטרו.

במסגרת המאמץ הלאומי למניעת התפשטות נגיף הקורונה בישראל ובהתאם לתמונת מצב התחלואה המתפתחת נדרש ליתן מענה לנחיצות ולכורח הדחופים למניעת התפשטות הנגיף במקום מעצר, בבית סוהר במקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, בחדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים; זאת, בשים לב למאפיינים הייחודיים למקומות אלו, ובראשם ריבוי האנשים המוחזקים בשטח מחיה סגור, כשהחיים המשותפים, בתנאים אלו עלולים להוות כר נרחב להתפשטות הנגיף בצורה מואצת. משכך, גבר הצורך לנקוט אמצעי זהירות מחמירים יותר לגבי כלל מקומות המעצר, בתי הסוהר, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים. זאת, בדומה למאמץ לנקוט אמצעי זהירות מחמירים ביחס לכלל האוכלוסייה האזרחית, וביתר שאת ביחס לאוכלוסיות בסיכון, אשר הוביל לשורה של התקנות תקנות והנחיות שנועדו לצמצם את חופש התנועה כמו גם זכויות אחרות של אזרחי ישראל כולם.

נוכח כל האמור, התחדד הצורך החיוני להימנע ככל האפשר מהוצאת אסירים משטחי בתי הסוהר, מקומות המעצר, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים וכן למנוע כניסה של גורמי חוץ מקרב האוכלוסייה האזרחית לצורך מפגשים עם אסירים, כלואים ועצורים במקום מעצר, בבתי סוהר, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים, כדי לצמצם את חשיפתם לגורמים מחוץ לכלא, ולהפחית את הסיכון להבאת הנגיף בחזרה אל תוך מיתקני שב"ס ואל מיתקני הכליאה של צה"ל, באופן שיסכן את כלל אוכלוסיית האסירים והסגל, כאמור.

הצורך החיוני להתמודד עם החשש להדבקת כלואים המצויים בבתי מעצר, בבתי סוהר, בחדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים על-ידי מבקרים הביא להסדרה דחופה של העניין. כך, כחלק מהמאמץ הלאומי למניעת התפשטות הנגיף בישראל והדבקת אוכלוסיית המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר ומשטרת ישראל, בישיבתה מיום י"ט באדר התש"ף (15 במרס 2020) התקינה הממשלה תקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי הסוהר), התש"ף-2020 (להלן- תקנות בתי מעצר ובתי הסוהר). בהתאמה, בעניין חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים הותקנו ביום כ"ג באדר התש"ף (19 במרס 2020) תקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין לחדרי משמר ובתי סוהר צבאיים), התש"ף-2020. ביום כ"ט באדר התש"ף (25 במרס

2020) תוקנו תקנות בתי מעצר ובתי הסוהר באופן שהובהרה תחולת ההסדרים הקבועים בהן לגבי עצורים המוחזקים במשמורת משטרת ישראל, נוסף על אסירים המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, כמו גם הבהרות נדרשות אחרות. ביום כ"ט באדר התש"ף (25 במרס 2020) הוחל תיקון דומה בתקנות הצבאיות.

עם החזרת פעילות המשק בצורה מדורגת, לרבות חזרה מדורגת של פעילות בתי המשפט ובכלל זה הבאתם של עצורים לדיונים בבתי המשפט, לפי חוות דעת של משרד הבריאות ולפי המתווה שנקבע בחוות הדעת האמורה לצורך מניעת התפשטות הנגיף במיתקני הכליאה ומחוצה להם, עלה הצורך לבחון מחדש אפשרות כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר, בתי הסוהר, מקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים כמו גם היערכות לאפשרות של התפרצות נוספת של המחלה תוך שמירה על העקרון המנחה: צמצום, ככל הניתן, של היקף החשיפה של כלואים ואנשי סגל אל גורמים מן החוץ לצד הטמעת כללי התנהגות וזהירות מתחייבים לשם מניעת הדבקה ככל שתאפשר כניסה של גורמי חוץ למקומות אלה. על יסוד האמור ביום א' בסיון התש"ף (24 במאי 2020) תוקנו תקנות בתי מעצר ובתי הסוהר באופן ששינה את היקף ותוכן הכרזת השר לביטחון הפנים, כך שההכרזה תינתן על ידי השר לביטחון הפנים אם שוכנע לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, כי קיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה ולא בשל התפשטות רחבת היקף של הנגיף. בנוסף, הורחבו הסייגים לכניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי סוהר, כך שיתאפשרו פגישות עם עורכי דין וגורמי טיפול ואבחון, בפרט על רקע העובדה שבתי המשפט חזרו לקיים את כל סוגי הדיונים. כעת מוצע כעת להסדיר את הנושא בהצעת חוק ממשלתית שתחוקק כהוראת שעה למשך תקופה של שנה.

כאמור לעיל, המטרה העומדת מאחורי צעדים אלו נועדה בראש ובראשונה לצמצם את הסיכון הנשקף לאוכלוסיית המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או צה"ל ולסגל המשרתים בארגונים אלה, על ידי הקטנת הסיכון להכנסת הנגיף אל שטח מקומות המעצר, בתי הסוהר, מקומות שנמצא בהם עצור בתחנת משטרה, חדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים והתפשטותו בקרב אוכלוסיית המוחזקים בהם ובקרב הסגל, אשר עלולה להוביל להדבקה המונית ולתחלואה מפושטת, זאת לצד החזרה, ככל הניתן, לשגרת הפעילות של המקומות כאמור. יובהר לגבי תחנות כי משטרה כי לאחר בחינת הנושא כמתואר לעיל, מוצע כעת לקבוע שהחוק יחול על מקומות נוספים שבהם נמצא עצור בתחנות משטרה ושאינם מקומות מעצר מוכרזים ושבהם חדרי חקירות.

נוכח האמור, ובהתחשב בכך שהמגפה טרם מוגרה, עולה הצורך בקיומו של הסדר חקיקתי שלא בדרך של תקנות שעת חירום, שיתן מענה לצורך הבריאותי במניעת התפשטות הנגיף במקומות המעצר, בבתי הסוהר ובמקומות שנמצא בהם עצור בתחנות משטרה, בחדרי משמר ובבתי הסוהר הצבאיים. ההסדר המוצע מבקש לתת מענה בדרך של קביעת הוראה שעה לשנה. הסדר כאמור מביא בחשבון שני תרחישים אפשריים: התרחיש הראשון, במצב שבו איום המגפה טרם הוסר, אך קצב ההדבקה הואט וקיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה.

בתרחיש השני, המדובר במצב של התפשטות רחבת היקף של מחלת הקורונה במדינה, בין אם בהתפרצות מקומית ובין אם ב"גל שני".

אף שיתכן שכתוצאה מכך ישנה פגיעה זמנית בתנאי האסירים והעצורים, הדבר נדרש, וזאת בשל הצורך בשמירה על אינטרס ציבורי חיוני בבלימת המגפה והאטת התפשטותה, כדי לצמצם את הסיכון הנשקף לאוכלוסיית המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או צה"ל במיוחד נוכח מאפיינים הייחודיים למקומות אלה כפי שפורט לעיל, וכן כדי שהיקף החולים יהיה כזה שמערכת הבריאות תוכל להעמיד להם מענה.

פרק ב': מקומות מעצר בתי הסוהר ומקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה

בסעיף 3 מוצע לקבוע הסדר המביא בחשבון הסדר כאמור מביא בחשבון שני תרחישים אפשריים:

התרחיש הראשון, במצב בו איום המגפה טרם הוסר, אך קצב ההדבקה הואט וקיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה.

בתרחיש השני, המדובר במצב של התפשטות רחבת היקף של מחלת הקורונה במדינה, בין אם בהתפרצות מקומית ובין אם ב"גל שני".

עולה הצורך להסמיך את השר לביטחון הפנים להכריז, לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל, לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, במקרה של התרחיש הראשון- להכריז על הגבלת כניסה של עורכי דין ומבקרים למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי סוהר כולם או מקצתם, לשם מניעת ההדבקה, או להתנותה בתנאים, ובלבד שהגבלת כניסה של עורכי דין ומבקרים תהיה במידה שאינה עולה על הנדרש כדי למנוע את הסיכון להדבקה. המשמעות של הכרזה כאמור הינה שהשר יוכל לקבוע סוגי מבקרים או סוגי הביקורים בשים לב למטרת הביקור ודחיפותו, אשר תתאפשר להם כניסה כאמור. בנוסף, יחולו סעיפי החריגים וסעיפי הסייגים לתחולת ההגבלה הקבועים בחוק במוצע כמפורט בו.

במקרה של התרחיש השני- במקרה שלא ניתן להסתפק בהכרזה כאמור, רשאי השר להכריז על הדבקה בנגיף הקורונה במקום מעצר, תחנת משטרה או בית הסוהר, כולם או מקצתם לאחר ששוכנע כי אין דרך אחרת למנוע הדבקה כאמור. המשמעות של הכרזה כאמור הינה מניעת כניסה של עורכי דין ומבקרים למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי סוהר, במקרה של הכרזה מסוג זה יחולו סעיפי החריגים וסעיפי הסייגים לתחולת ההגבלה הקבועים בחוק המוצע כמפורט בו.

הכרזה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שלא תעלה על חודש ימים בכל פעם. השר, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, לאחר קבלת חוות דעת עדכנית מטעם משרד הבריאות רשאי להאריך את ההכרזות לתקופות נוספות שלא יעלו על חודש ימים בכל פעם, אם שוכנע כי ממשיכות להתקיים הנסיבות המפורטות באותו סעיף.

הכרזה לפי סעיף קטן (ג) תהיה לתקופה שלא תעלה על 14 ימים בכל פעם. השר, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, לאחר קבלת חוות דעת עדכנית מטעם משרד הבריאות רשאי להאריך את ההכרזות לתקופות נוספות שלא יעלו על 14 ימים בכל פעם, אם שוכנע כי ממשיכות להתקיים הנסיבות המפורטות באותו סעיף. ואולם במקרה שהשר ירצה להכריז כאמור מעבר ל- 3 הכרזות רצופות, יידרש אישור של ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת לכל הכרזה נוספת. הכרזה לפי כל אחד מהסעיפים תיכנס לתוקף עם פרסומה ברשומות.

בסעיף 4 מוצע לקבוע כי אם השר קבע כי ניתן לאפשר כניסת עורך דין לצורך מתן שירות משפטי מקצועי, יקבע נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל, לפי העניין, בפקודות נציבות בתי הסוהר או בפקודות המשטרה, לפי העניין, את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור, התנאים וההסדרים יקבעו בשים לב בין היתר להוראות הדין החלות בעניינו של העצור או האסיר קרי-להיותו עצור או אסיר, לקיומם של הליכי חקירה או הליכים משפטיים בעניינו, לשלב שבו נמצא הליך משפטי זה, אם מתקיים, ולהוראות הדין החלות לגביו בשל כך. כמו כן, מפקד מיתקן הכליאה שבו נמצא האסיר או הקצין הממונה במקום שבו נמצא העצור על החקירה במקום שבו נמצא עצור, רשאי להגביל את משך זמן ההיוועצות ותדירות המפגשים באופן סביר בשים לב לשיקולים המנויים בסעיף. יובהר כי אין בהסדרים שייקבעו כדי למנוע כניסת עורכי דין במקרה שהשר קבע שיש לאפשר

כניסה כאמור. פקודות נציבות בתי הסוהר ופקודות המשטרה שעניינם החוק המוצע, יפורסמו באופן מיידי באתר האינטרנט של שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל לפי העניין.

בנוסף מוצע לקבוע כי כניסת עורך דין ופגישתו עם העצור או האסיר תיעשה לפי מאפייני המיתקן שבו מוחזק העצור או האסיר, לסידורי האבטחה במיתקן וכן לסידורים הנדרשים בכדי לצמצם, ככל האפשר, את הסיכון להדבקה בנגיף הקורונה, הסידורים כאמור ייקבעו בפקודות נציבות בתי הסוהר ובפקודות המשטרה.

עוד מוצע לקבוע כי אם נמנע מאסיר או עצור להיפגש עם עורך דין לשם מתן שירות מקצועי, מתן השירות יתאפשר לבקשת האסיר או בא כוחו, או העצור או בא כוחו, באמצעות מכשיר טכנולוגי שיקצה שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל. בקשה לתיאום מתן שירותי משפטי באמצעים כאמור תוגש בכתב למפקד מיתקן הכליאה או לקצין הממונה על החקירה על ידי האסיר או בא כוחו, או על ידי העצור או בא כוחו. הקצאת מכשיר טכנולוגי כאמור תיעשה בשים לב, בין היתר, לצידוד העומד לשירות בתי הסוהר ולמשטרת ישראל, להיותו עצור או אסיר, לקיומם של הליכי חקירה או הליכים משפטיים בעניינו, לשלב שבו נמצא הליך משפטי זה, אם מתקיים, ולהוראות הדין החלות לגביו בשל כך. בהקשר זה, תינתן עדיפות בבחירת המכשיר הטכנולוגי ככל שעורך הדין, האסיר או העצור זקוקים להנגשת המכשיר בשל היותם בעלי מוגבלות. יובהר כי הסעיף מונה את השיקולים שיש לשקול בהקצאת מכשיר טכנולוגי כאמור ואינם באים לגרוע מעצם קיום היועצות כאמור במקרה שבו לא מתקיימים השיקולים המנויים בסעיף לרבות במקרה שבו לא מתקיים הליך משפטי בעניינו של אסיר או עצור. עוד יודגש כי ככל שנדרשת הנגשת ההיועצות לעצור או לאסיר, תתאפשר כניסת עורך הדין ביחד עם אדם נוסף שיסייע בהנגשת ההיועצות. בנוסף, מוצע להבהיר כי היועצות באמצעים טכנולוגיים כאמור תעשה ביחידות ובתנאים המבטיחים את סודיות השיחה. יובהר לעניין זה כי ההיועצות כאמור לא תוקלט. בדרך זו, יישמר האיוון בין זכותם של אסירים ועצורים להיוועץ עם עו"ד לשם קבלת שירות מקצועי, לבין האינטרס הציבורי החשוב של מניעת הדבקה בנגיף הקורונה ושמירה על שלומם ובריאותם של אסירים, עצורים ואנשי שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל.

בנוסף מוצע להבהיר, כי אין בזכות ההיועצות עם עורך דין באמצעי טכנולוגי כאמור, המחליפה את הפגישה, כדי לגרוע מהסמכויות הקבועות בדין להגבלת ההיועצות של עצור או אסיר מטעמים אחרים. קרי – אם ישנה הגבלה על פגישת אסיר עם עורך דינו לפי כל דין מסיבה אחרת, אזי לא תחול הזכות להתייעצות טלפונית מכוח חוק זה.

בסעיף 5 מוצע לקבוע כי במקרה שנבצר מעצור או מחשוד בביצוע עבירה הנמצא במקום לגביו חלה הכרזת השר לפי סעיף 3 (א) או (ג) או מחשוד שנמצא במקום שלגביו לא חלה הכרזת השר, מאחר שחלה על העצור או החשוד, או על עורך הדין חובת בידוד מכוח צו בריאות העם, התקף באותה עת, יהיה זכאי העצור או החשוד להיוועץ עם עורך דין לשם קבלת שירות משפטי מקצועי באמצעות הטלפון, באופן שימזער את הפגיעה בזכות ההיועצות, ביוזמתו או לבקשת עורך הדין; מובהר כי אין באמור בסעיף כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר הנוגעות להגבלת היועצות עם עורך דין.

בסעיף 6 מוצע לקבוע שאם השר קבע לפי סעיף 3(ב) כי ניתן לאפשר כניסה של מבקרים שאינם נותני שירות מקצועי הנדרש לפי דין, יקבע נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל לפני העניין את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור, זאת בשים לב, בין היתר, לגילו של האסיר או להיותו אדם עם מוגבלות. פגישה כאמור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה בנגיף הקורונה כפי שייקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר או בפקודות המשטרה.

עוד מוצע לקבוע לגבי קטין עצור או אסיר, כי במקרה שנמנעה כניסת מבקר בעניינו בשל הכרזת השר לפי סעיף 3(א) או (ג) יתאפשר חלף זאת לעצור או אסיר שהוא קטין לקיים קשר באמצעי טכנולוגי שיקצה שירות בתי

הסוהר או משטרת ישראל, לפי העניין, כאשר תינתן עדיפות, ככל הניתן, לאמצעי המשלב העברת קול ותמונה בזמן אמת ובלבד שאין בחלופה כאמור כדי לפגוע בהוראות הדין, בסדרי הביטחון, האבטחה והאינטרס הציבורי לרבות זכויות נפגעי העבירה.

כן מוצע לקבוע כי ככל שהשר קבע לפי סעיף 3(ב) כי ניתן לאפשר כניסה של נותן שירות מקצועי הנדרש על פי דין, יקבע נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי לפי העניין, את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור, וזאת בשים לב בין היתר, למועד הדיון שבשלו מתבקשת הכניסה, אם נקבע, או למועד שנקבע בהחלטה שיפוטית, כמו גם לאפשרות לקיים את המפגש או האסיר בדרך אחרת ובאופן שישגי את מטרות המפגש. עוד מוצע לקבוע כי פגישה כאמור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה בנגיף הקורונה, כפי שייקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר או בפקודות המשטרה לפי העניין.

בנוסף, מבוקש להבהיר כי אין בסעיף כדי לגרוע מהוראות כל דין לעניין הגבלת הזכות לקבלת מבקרים ולקיום קשר טלפוני.

יובהר כי אין בהסדרים ובנהלים שייקבעו כדי למנוע כניסת מבקרים ונותני שירות על פי דין במקרה שהשר קבע שיש לאפשר כניסה כאמור.

בסעיף 7 מוצע לאפשר לנציב בתי הסוהר או לסוהר בדרגת גונדר שהוא הסמך לכך, או למפקח הכללי של משטרת ישראל או לקצין משטרה בכיר שהוא הסמך לכך, לפי העניין, לאפשר במקרים פרטניים חריגים כניסה של עורך דין או של מבקר לבית סוהר, למקום מעצר, או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, אם סבר שיש צורך חיוני בכך, לרבות בשים לב לגילו של האסיר או העצור, או להיותו אדם עם מוגבלות, וכן בהתחשב בצווים ובכללים שנקבעו לפי כל דין בנושא מניעת התפשטות נגיף הקורונה; כניסת עורך דין או מבקר כאמור ופגישתו עם האסיר או העצור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה בנגיף הקורונה.

בסעיף 8 מוצע להחריג מן ההגבלות כניסה של עורכי דין לדיונים משפטיים המתקיימים באולמות הסמוכים לבתי הסוהר, קרי עתירות אסירים, דיוני ועדות שחרורים ודיונים של בית הדין למשמורת, אם מתקיימים. יובהר כי תתאפשר כניסה כאמור גם לנציגים שאינם עורכי דין המייצגים על פי הוראות סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952. בנוסף מוצע להחריג כניסה של אנשים אחרים שבית המשפט קבע כי נוכחותם הכרחית לדיון. וזאת במטרה לא לפגוע בניהול דיונים של ערכאות שיפוטיות אם יתקיימו דיונים באולמות אלה. בנוסף, נציגי הצלב האדום הבין-לאומי וכן מבקרים רשמיים שמינה השר לביטחון הפנים, רשאים להיכנס למיתקני הכליאה, בכפוף לתנאים שייקבעו במטרה לצמצם את הסיכון להדבקה, וזאת במטרה לשמור על האפשרות לביקורת חיצונית על הנעשה במיתקני הכליאה, שיש לה חשיבות יתרה, במיוחד נוכח ההוראה על מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין, המביאה לצמצום הקשר הפיזי של אסירים עם גורמי חוץ.

בסעיף 9 מוצע לאפשר לשר לבטל את ההכרזה אם שוכנע כי הנסיבות שבשלן הכריז על מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין אינן מתקיימות עוד; ביטול ההכרזה כאמור ייכנס לתוקף עם נתינתו ויפורסם ברשומות בהקדם האפשרי.

בסעיף 10 מוצע לקבוע כי הודעה על הכרזה כאמור בסעיף 3 או על ביטול הכרזה כאמור בסעיף 9 תימסר ליועץ המשפטי לממשלה, לשירות בתי הסוהר, למשטרת ישראל, לסניגוריה הציבורית, לסיוע המשפטי וללשכת עורכי הדין.

פרק ב': חדרי משמר ובתי סוהר צבאיים

בפרק ב' להצעת החוק, מוצע לקבוע הסדרים דומים גם לגבי מערכת הכליאה הצבאית. מערכת הכליאה הצבאית מתמודדת בימים אלה עם אתגרים דומים לאלה עימם מתמודדים שירות בתי הסוהר ומשטרת ישראל, דהיינו חשש מהדבקת בתי הכלא והכלואים, סגלי חיל המשטרה הצבאית, וכלל הגורמים השונים במערכות אלה. החשש מפני הדבקה בנגיף הקורונה והתפשטותו בבתי הסוהר ובכלל, קיים גם לגבי בתי הסוהר הצבאיים ולמערכת המשפט הצבאית בכללה. כמפורט בחלק הכללי של דברי ההסבר, במקביל להסדר שנקבע בתקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי סוהר), התש"ף-2020, לגבי מערכת הכליאה האזרחית, לעניין כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות המעצר ובתי הסוהר, נקבע הסדר דומה בעיקרו לגבי מערכת הכליאה הצבאית וזאת בתקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין לחדרי משמר ובתי סוהר צבאיים), התש"ף-2020.

לפיכך, סעיפים 11 עד 19 מקבילים לסעיפים 2 עד 10 כמפורט לעיל, בשינויים המחויבים, למעט ההבדלים הבאים:

בסעיף 7 בפרק א' הוצע להחריג מן ההגבלות כניסה של עורכי דין ואחרים לדיונים משפטיים המתקיימים באולמות הסמוכים לבתי הסוהר. במערכת הכליאה הצבאית אין אולמות של בתי הדין בסמוך למיתקני הכליאה ולכן לא אומץ הסדר זה.

בעוד ההסדר במערכת האזרחית מתיר ביקורים של מבקר רשמי ונציגי הצלב האדום, סעיף 17 בפרק זה קובע שיותרו ביקורי הפיקוח הנוהגים בצבא, לפי תקנה 5 לתקנות השיפוט הצבאי (בתי סוהר צבאיים), התשמ"ז-1987.

פרק ג': שונות

בסעיף 20 מוצע לקבוע כי עם חקיקתו של חוק זה, יתבטלו תקנות שעת החירום שהותקנו בנושאים המוסדרים בו, וזאת במטרה להחליף חקיקת שעת חירום שנחקקה במתכונת זו בשל טעמי דחיפות מיוחדים במצב החירום הנוכחי, בחקיקה של הכנסת המקודמת במתכונת המקובלת.

בסעיף 21 מוצע לקבוע כי חוק זה יעמוד בתוקף כהוראת שעה למשך שנה מיום פרסומו ברשומות.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

חוק זה מתנה על הסדרים הקבועים כיום בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), התשנ"ו-1996 ובפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה וההיבט המינהלי:

לא רלוונטי.

ה. תחולת החוק על אזרחי ישראל באזור:

בהתאם לחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – עזרה משפטית) אזרחי ישראל תושבי יו"ש נשפטים על פי רוב בבתי משפט בישראל ומרצים את עונשים בבתי סוהר בישראל. משכך ההסדר המוצע יחול לגביהם. נבחנת כעת קביעת הסדר דומה בתחיקת הביטחון עבור מי שנעצר או נאסר בהתאם לדין האמור.

ו. התזכיר הופץ להערות הציבור בתאריך 25.5.20:

לתזכיר התקבלו הערות ממספר גורמים ובהם המוקד לפליטים ולמהגרים, הסניגוריה הציבורית, האגודה לזכויות האזרח בישראל, רופאים לזכויות אדם, הלשכה לסיוע משפטי, הסניגוריה הצבאית וכן מגורמים פרטיים.

בעקבות ההערות שהתקבלו נערכו מספר תיקונים קלים בנוסח ובדברי ההסבר.

הצעת החוק הינה על דעתה של המשנה ליועמ"ש לממשלה (פלילי)

ז. להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי הסוהר חדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים (הוראת שעה), התש"ף-2020

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה-

"אדם עם מוגבלות" – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998¹;
"חוק האזנת סתר" – חוק האזנת סתר, התשל"ט – 1979²;
"נגיף הקורונה" – נגיף הקורונה (Novel Coronavirus 2019-nCoV);
"צו בריאות העם" – צו לפי סעיף 20 לפקודת בריאות העם, 1940³.

פרק ב': מקומות מעצר, בתי הסוהר ומקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה

הגדרות לפרק ב'

2. בפרק זה-

"אסיר" – כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר;
"בית סוהר" – כמשמעותו בפקודת בתי הסוהר;
"חוות דעת מטעם משרד הבריאות" – חוות דעת הכוללת נתונים על מצב התחלואה בשל נגיף הקורונה באותה עת במדינה, מאפייניה ומגמותיה, רמת הסיכון המוערכת הנגזרת מהאמור להתפשטות הנגיף במקומות המעצר ובבתי הסוהר נוכח המאפיינים הייחודיים השוררים בהם;
"חוק המעצרים" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), התשנ"ו-1996⁴;
"חוק הנוער" – חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א – 1971⁵;
"מקום מעצר" – כמשמעותו בחוק המעצרים;
"פקודת המשטרה" – כהגדרתן בסעיף 9א(ב) לפקודת המשטרה⁶;
"פקודות נציבות בתי הסוהר" – כהגדרתן בסעיף 80א(ב) לפקודת בתי הסוהר;
"פקודת בתי הסוהר" – פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971⁷;

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

² ס"ח התשל"ט, עמ' 118.

³ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 191.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

⁵ ס"ח התשל"א, עמ' 134; התשס"ח, עמ' 688.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 390.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459; התשס"ה, עמ' 701.

"השר" - השר לביטחון פנים ;

"תחנת משטרה" - כמשמעותה בסעיף 8 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], התשכ"ט-1969⁸.

הכרזת השר על
מניעת כניסת
מבקרים ועורכי דין
למקומות מעצר
ובתי סוהר ומקום
שנמצא בו עצור
בתחנת משטרה

3. (א) שוכנע השר לביטחון פנים, לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, כי קיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה במקום מעצר, או בבית סוהר, כולם או מקצתם, וכי לשם מניעת ההדבקה נדרש להגביל את כניסתם של עורכי דין ומבקרים למקום מעצר, בית סוהר או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, או להתנות בתנאים, רשאי הוא, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל, לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, להכריז על הגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים למקום מעצר, בית סוהר או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, כולם או מקצתם, ובלבד שהגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים כאמור תהיה במידה שאינה עולה על הנדרש כדי למנוע את הסיכון להדבקה כאמור.

(ב) על אף האמור בסעיף 45(א) לפקודת בתי הסוהר ובסעיפים 9(ב)(6), 34 ו-35(א) לחוק המעצרים, ובסעיף 13ב(ב) לחוק הנוער, הכריז השר כאמור בסעיף קטן (א), לא תתאפשר כניסת עורכי דין ומבקרים למקום מעצר, לבית סוהר או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, שההכרזה חלה עליהם, אלא לפי סוגי המבקרים או סוגי הביקורים שיקבע השר, בשים לב למטרת הביקור ודחיפותו, ויחולו לעניין זה סעיפים 4, 5, 6, 7 ו-8.

(ג) שוכנע השר לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, כי בשל התפשטות רחבת היקף של מחלת הקורונה במדינה, קיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה במקום מעצר או בבית סוהר, כולם או מקצתם, וכי אין דרך אחרת למנוע הדבקה כאמור, רשאי הוא, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל, לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, להכריז על סכנת הדבקה בנגיף הקורונה במקום מעצר, בית סוהר, או במקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, כולם או מקצתם.

(ד) על אף האמור בסעיף 45(א) לפקודת בתי הסוהר ובסעיפים 9(ב)(6), 34 ו-35(א) לחוק המעצרים, ובסעיף 13ב(ב) לחוק הנוער, הכריז השר כאמור בסעיף קטן (ג), לא תתאפשר כניסת עורכי דין ומבקרים למקום מעצר, לבית סוהר, או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, שההכרזה חלה עליהם, ויחולו לעניין זה סעיפים 4(ד) עד (ז), 5, 6(ב) ו- (ד), 7 ו-8.

(ה) הכרזה לפי סעיף קטן (א) או לפי סעיף קטן (ג) תיכנס לתוקף עם פרסומה ברשומות.

(ו) הכרזת השר לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שלא תעלה על חודש ימים; השר, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות רשאי להאריך את ההכרזה לתקופות נוספות שלא יעלו על חודש ימים בכל פעם, אם שוכנע כי ממשיכות להתקיים הנסיבות המפורטות באותו סעיף.

(ז) הכרזת השר לפי סעיף קטן (ג) תהיה לתקופה שלא תעלה על 14 ימים; השר, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות רשאי להאריך את ההכרזה לתקופות נוספות שלא יעלו על 14 ימים בכל פעם, ובלבד שיינתן אישור של ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת לכל הארכה נוספת מעבר ל-3 הכרזות רצופות.

היוועצות עם עורך
דין

4. (א) הכריז השר כאמור בסעיף 3(א) על הגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים למקום מעצר, בית סוהר או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, כולם או מקצתם וקבע לפי סעיף 3(ב) כי ניתן לאפשר כניסת עורך דין לצורך מתן שירות משפטי מקצועי, יקבע נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל, לפי העניין, את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור וזאת בשים לב, בין היתר, להיות מקבל השירות עצור או אסיר, לקיומו של הליך חקירה או הליך משפטי בעניינו, לשלב שבו נמצא הליך משפטי זה, אם מתקיים, ולהוראות הדין החלות לגביו בשל כך, והכל כפי שייקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר או בפקודות המשטרה.

(ב) כניסת עורך דין כאמור ופגישתו עם העצור או האסיר לפי סעיף קטן (א), תיעשה לפי מאפייני המיתקן שבו מוחזק האסיר ולסידורי הביטחון והאבטחה במיתקן ולסידורים הנדרשים בכדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 3, והכל כפי שייקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר או בפקודות המשטרה.

(ג) מפקד מיתקן הכליאה שבו מוחזק האסיר או העצור או הקצין הממונה במקום שבו נמצא העצור רשאי להגביל את משך מפגש ההיוועצות ותדירות המפגשים באופן סביר בשים לב לשיקולים המנויים בסעיף קטן (א).

(ד) נמנע מאסיר או עצור להיפגש עם עורך דין לשם מתן שירות משפטי מקצועי בשל הכרזת השר לפי סעיף 3(א) או (ג), מתן השירות יתאפשר, לבקשת העצור, האסיר או בא כוחו, באמצעות מכשיר טכנולוגי שיקצה שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל; בקשה לתיאום מתן שירות מקצועי משפטי באמצעים כאמור, תוגש בכתב למפקד מיתקן הכליאה או לקצין הממונה על החקירה, לפי העניין, בין אם על ידי עורך הדין, העצור או האסיר.

(ה) הקצאת מכשיר טכנולוגי כאמור בסעיף קטן (ד) תיעשה בשים לב, בין היתר, לצידוד העומד לרשות שירות בתי הסוהר ולמשטרת ישראל, לפי העניין, להיות מי שזקוק לשירות עצור או אסיר, לקיומו של הליך חקירה או הליך משפטי בעניינו, לשלב שבו נמצא הליך משפטי זה, אם מתקיים, ולהוראות הדין החלות לגביו בשל כך.

(ו) היוועצות של אסיר או עצור עם עורך דין כאמור בסעיף קטן (ד) תיעשה ביחידות ובתנאים המבטיחים את סודיות השיחה; סעיף 13(א)(2) לחוק האזנת סתר, לא יחול לעניין שיחה לפי סעיף זה.

(ז) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין לעניין הגבלת היוועצות אסיר או עצור עם עורך דין מטעמים אחרים.

5. נבצר מעצור או מחשוד בביצוע עבירה (להלן בסעיף זה -החשוד) הנמצא במקום לגביו חלה הכרזת השר לפי סעיף 3(א) או (ג) או מחשוד שנמצא במקום שלגביו לא חלה הכרזת השר לפי סעיף 3(א) או (ג), להיפגש עם עורך דין לצורך היוועצות מאחר שחלה על העצור או החשוד, או על עורך הדין חובת בידוד מכוח צו בריאות העם, התקף באותה עת, יתאפשר לעצור או לחשוד להיוועץ עם עורך דין בשיחה טלפונית לשם קבלת שירות משפטי מקצועי, ביוזמתו או לבקשת עורך הדין; אין באמור כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר הנוגעות להגבלת היוועצות עם עורך דין.

היוועצות עצור או חשוד במקרה של חובת בידוד

6. (א) הכריז השר כאמור בסעיף 3(א) על הגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים למקום מעצר, בית סוהר או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, כולם או מקצתם וקבע לפי סעיף 3(ב) כי ניתן לאפשר כניסה של מבקר שאינו נותן שירות לפי דין, יקבע נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל לפי העניין את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור וזאת בשים לב, בין היתר, לגילו של האסיר או להיותו אדם עם מוגבלות; פגישה כאמור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 3 כפי שייקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר או פקודות המשטרה.

כניסת מבקר

(ב) נמנעה כניסת מבקר לעצור או אסיר שהוא קטין, יתאפשר חלף זאת לעצור או אסיר שהוא קטין לקיים קשר באמצעי טכנולוגי שיקצה שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל, לפי העניין, ובלבד שאין בחלופה כאמור כדי לפגוע בהוראות הדין, בסדרי הביטחון, האבטחה והאינטרס הציבורי לרבות זכויות נפגעי העבירה.

(ג) הכריז השר כאמור בסעיף 3(א) על הגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים למקום מעצר, בית סוהר או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, כולם או מקצתם וקבע לפי סעיף 3(ב) כי ניתן לאפשר כניסה של נותן שירות מקצועי הנדרש לפי דין, יקבע נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל לפי העניין את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור וזאת בשים לב, בין היתר, למועד הדיון שבשלו מתבקשת הכניסה, אם נקבע, או למועד שנקבע בהחלטה שיפוטית, כמו גם לאפשרות לקיים את המפגש עם העצור או האסיר בדרך אחרת, ובאופן ששיג את מטרת המפגש; פגישה כאמור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 3 כפי שייקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר או בפקודות המשטרה.

(ד) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין לעניין הגבלת הזכות לקבלת מבקרים ולקיום קשר טלפוני.

7. על אף האמור בסעיפים 3 עד 6 נציב בתי הסוהר או סוהר בדרגת גונדר שהוא הסמך לעניין זה, או המפקח הכללי של משטרת ישראל או קצין משטרה בכיר שהוא הסמך לעניין זה, לפי העניין, רשאי לאפשר במקרים חריגים, כניסת עורך דין או מבקר למקום מעצר, לבית סוהר או למקום שנמצא בו עצור בתחנת משטרה, אם סבר שיש צורך חיוני בכך, לרבות בשים לב לגילו של האסיר או העצור או להיותו אדם עם מוגבלות, וכן בכפוף לצו בריאות העם התקף באותה עת; כניסת עורך דין או מבקר כאמור ופגישתו עם האסיר או העצור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 3.

כניסת מבקרים
ועורכי דין במקרים
חריגים

8. (א) סעיפים 4 ו-6 לא יחולו לעניין כניסת עורך דין לדיון משפטי המתקיים באולם בית משפט הסמוך למיתקן כליאה, וכן לעניין כניסת אדם אחר שנוכחותו נחוצה לדיון לפי החלטת בית המשפט.

סייגים לתחולת
ההגבלה

(ב) ביקור של נציגי הצלב האדום הבין-לאומי, ייערך באופן ובתנאים שיצמצמו את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 3, כפי שייקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר.

(ג) ביקור של מבקר רשמי שמונה לפי סעיף 71 לפקודת בתי הסוהר, ייערך באופן ובתנאים שיצמצמו את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 3, כפי שייקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר.

9. ביטול הכרזת השר שוכנע השר כי הנסיבות שבשלן הכריז על מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין אינן מתקיימות עוד, יבטל את ההכרזה לגבי המדינה כולה או חלק ממנה ללא דיחוי; ביטול ההכרזה כאמור ייכנס לתוקף עם נתינתו ויפורסם ברשומות בהקדם האפשרי.

10. מסירת הודעה על הכרזה כאמור בסעיף 3 או על ביטול הכרזה כאמור בסעיף 9 תימסר ליועץ המשפטי לממשלה, לשירות בתי הסוהר, למשטרת ישראל, לסניגוריה הציבורית, לסיוע המשפטי וללשכת עורכי הדין עם הינתן ההכרזה או ביטולה.

פרק ג': חדרי משמר ובתי סוהר צבאיים

11 הגדרות לפרק ג' בפרק זה-

"בית סוהר" – כמשמעותו בתקנות בתי סוהר צבאיים;

"חדר משמר" – חדר משמר צבאי כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955⁹;

"חוות דעת מטעם חיל הרפואה"- חוות דעת הכוללת נתונים על מצב התחלואה בשל נגיף הקורונה באותה עת במדינה ובצבא ההגנה לישראל, מאפייניה ומגמותיה, רמת הסיכון המוערכת הנגזרת מהאמור להתפשטות הנגיף בחדרי משמר ובבתי הסוהר נוכח המאפיינים הייחודיים השוררים בהם;

"כלוא" – כהגדרתו בתקנות בתי סוהר צבאיים;

"השר"- שר הביטחון;

"תקנות בתי סוהר צבאיים" - תקנות השיפוט הצבאי (בתי סוהר צבאיים), התשמ"ז-1987¹⁰.

⁹ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.
¹⁰ ק"ת התשמ"ז, עמ' 294.

הכרזת השר על
מניעת כניסת
מבקרים ועורכי דין
לחדרי משמר ובתי
סוהר

12

(א)

שוכנע השר לאחר קבלת חוות דעת מטעם חיל הרפואה כי קיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה בחדר משמר או בבית סוהר, כולם או מקצתם, וכי לשם מניעת ההדבקה נדרש להגביל את כניסתם של עורכי דין ומבקרים לחדר משמר או לבית סוהר או להתנותה בתנאים, רשאי הוא, בהמלצת קצין משטרה צבאית ראשי ובהתייעצות עם שר המשפטים, להכריז על הגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים לחדרי משמר ובתי הסוהר, כולם או מקצתם ובלבד שהגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים כאמור תהיה במידה שאינה עולה על הנדרש כדי למנוע את הסיכון להדבקה כאמור.

(ב)

על אף האמור בסעיפים 34 ו-35(א) לחוק המעצרים ובכל דין, הכריז השר כאמור בסעיף קטן (א), לא תתאפשר כניסת עורכי דין ומבקרים לחדר משמר או לבית סוהר שההכרזה חלה עליהם, אלא לפי סוגי המבקרים או סוגי הביקורים שיקבע השר, בשים לב למטרת הביקור ודחיפותו ויחולו לעניין זה סעיפים 13, 14, 15, 16 ו-17.

(ג)

שוכנע השר לאחר קבלת חוות דעת מטעם חיל הרפואה, כי בשל התפשטות רחבת היקף של מחלת הקורונה במדינה, קיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה בחדר משמר או בבית סוהר, כולם או מקצתם, וכי אין דרך אחרת למנוע הדבקה כאמור, רשאי הוא, בהמלצת קצין משטרה צבאית ראשי, ובהתייעצות עם שר המשפטים, להכריז על סכנת הדבקה בנגיף הקורונה בחדר משמר או בבית הסוהר, כולם או מקצתם.

(ד)

על אף האמור בסעיפים 34 ו-35(א) לחוק המעצרים ובכל דין, הכריז השר כאמור בסעיף קטן (ג), לא תתאפשר כניסת עורכי דין ומבקרים לחדר משמר או לבית סוהר שההכרזה חלה עליהם ויחולו לעניין זה סעיפים 13(ד) עד (ז), 14, 15(ב) ו-(ד), 16 ו-17.

(ה)

הכרזה לפי סעיף קטן (א) או לפי סעיף קטן (ג) תיכנס לתוקף עם פרסומה ברשומות.

(ו)

הכרזת השר לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שלא תעלה על חודש ימים; השר, בהמלצת קצין משטרה צבאית ראשי ובהתייעצות עם שר המשפטים, לאחר קבלת חוות דעת מטעם חיל הרפואה רשאי להאריך את ההכרזה לתקופות נוספות שלא יעלו על חודש ימים בכל פעם, אם שוכנע כי ממשיכות להתקיים הנסיבות המפורטות באותו סעיף.

(ז) הכרזת השר לפי סעיף קטן (ג) תהיה לתקופה שלא תעלה על 14 ימים; השר, בהמלצת קצין משטרה צבאית ראשי ובהתייעצות עם שר המשפטים, לאחר קבלת חוות דעת מטעם חיל הרפואה רשאי להאריך את ההכרזה לתקופות נוספות שלא יעלו 14 ימים בכל פעם, ובלבד שיינתן אישור של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת לכל הארכה נוספת מעבר ל-3 הכרזות רצופות.

היוועצות עם עורך
דין

13 (א) הכריז השר כאמור בסעיף 12(א) על הגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים לחדר משמר או בית סוהר, כולם או מקצתם וקבע לפי סעיף 12(ב) כי ניתן לאפשר כניסת עורך דין לצורך מתן שירות משפטי מקצועי, יקבע קצין משטרה צבאית ראשי את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור וזאת בשים לב, בין היתר, לקיומו של הליך חקירה או הליך משפטי בעניינו של הכלוא, לשלב שבו נמצא הליך משפטי זה, אם מתקיים ולהוראות הדין החלות לגבי הכלוא בשל כך והכל כפי שיקבע בפקודות הצבא.

(ב) כניסת עורך דין כאמור ופגישתו עם הכלוא לפי סעיף קטן (א), תיעשה לפי מאפייני המיתקן שבו מוחזק הכלוא ולסידורי הביטחון והאבטחה בבית הסוהר או בחדר המשמר ולסידורים הנדרשים בכדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 12, והכל כפי שייקבע בפקודות הצבא.

(ג) מפקד בית הסוהר או חדר המשמר או הקצין הממונה במקום שבו מוחזק הכלוא רשאי להגביל את משך מפגש ההיוועצות ותדירות המפגשים באופן סביר בשים לב לשיקולים המנויים בסעיף קטן (א).

(ד) נמנע מכלוא להיפגש עם עורך דין לשם מתן שירות משפטי מקצועי בשל הכרזת השר לפי סעיף 12(א) או (ג), מתן השירות יתאפשר, לבקשת הכלוא או בא כוחו, באמצעות מכשיר טכנולוגי שתקצה המשטרה הצבאית; בקשה לתיאום מתן שירות מקצועי משפטי באמצעים כאמור, תוגש בכתב למפקד בית הסוהר או חדר המשמר או לקצין הממונה במקום שבו מוחזק הכלוא, לפי העניין, בין אם על ידי עורך הדין או הכלוא.

(ה) הקצאת מכשיר טכנולוגי כאמור בסעיף קטן (ד) תיעשה בשים לב, בין היתר, לצידוד העומד לרשות המשטרה הצבאית, לקיומו של הליך חקירה או הליך משפטי בעניינו של הכלוא, לשלב שבו נמצא הליך משפטי זה, אם מתקיים ולהוראות הדין החלות לגביו בשל כך.

(ו) היוועצות של כלוא עם עורך דין כאמור בסעיף קטן (ד) תיעשה ביחידות ובתנאים המבטיחים את סודיות השיחה; סעיף 13(א)(2) לחוק האזנת סתר, לא יחול לעניין שיחה לפי סעיף זה.

(ז) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין לעניין הגבלת היוועצות של הכלוא עם עורך דין מטעמים אחרים.

היוועצות כלוא
במקרה של חובת
בידוד

14 נבצר מכלוא הנמצא במקום לגביו חלה הכרזת השר לפי סעיף 12(א) או (ג) או מכלוא שנמצא במקום שלגביו לא חלה הכרזת השר לפי סעיף 12(א) או (ג), להיפגש עם עורך דין לצורך היוועצות מאחר שחלה על הכלוא, לפי העניין, או על עורך הדין, חובת בידוד מכוח צו בריאות העם התקף באותה העת, יתאפשר לכלוא להיוועץ עם עורך דין בשיחה טלפונית לשם קבלת שירות משפטי מקצועי, ביוזמתו או לבקשת עורך הדין; אין באמור כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר הנוגעות להגבלת היוועצות עם עורך דין.

כניסת מבקר

15 (א) הכריז השר כאמור בסעיף 12(א) על הגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים לחדר משמר או בית סוהר, כולם או מקצתם וקבע לפי סעיף 12(ב) כי ניתן לאפשר כניסה של מבקר שאינו נותן שירות מקצועי לפי דין, יקבע קצין משטרה צבאית ראשי את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור וזאת בשים לב, בין היתר, לגילו של הכלוא או להיותו אדם עם מוגבלות; פגישה כאמור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 12 כפי שייקבע בפקודות הצבא.

(ב) נמנעה כניסת מבקר לכלוא שהוא קטין, יתאפשר חלף זאת לכלוא שהוא קטין לקיים קשר באמצעי טכנולוגי שתקצה המשטרה הצבאית, ובלבד שאין בחלופה כאמור כדי לפגוע בהוראות הדין, בסדרי הביטחון, האבטחה והאינטרס הציבורי לרבות זכויות נפגעי העבירה.

(ג) הכריז השר כאמור בסעיף 12(א) על הגבלת כניסת עורכי דין ומבקרים לחדר משמר או בית סוהר, כולם או מקצתם וקבע לפי סעיף 12(ב) כי ניתן לאפשר כניסה של נותן שירות מקצועי הנדרש לפי דין יקבע קצין משטרה צבאית ראשי את התנאים וההסדרים לכניסה כאמור וזאת בשים לב, בין היתר, למועד הדיון שבשלו מתבקשת הכניסה - אם נקבע, או למועד שנקבע בהחלטה שיפוטית, כמו גם לאפשרות לקיים את המפגש עם הכלוא בדרך אחרת, ובאופן ששיגיג את מטרת המפגש; פגישה כאמור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 13 וכפי שייקבע בפקודות הצבא.

(ד) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין לעניין הגבלת הזכות לקבלת מבקרים ולקיום קשר טלפוני מטעמים אחרים.

כניסת מבקרים ועורכי דין במקרים חריגים	16 על אף האמור בסעיפים 12 עד 15, קצין משטרה צבאית ראשי, רשאי לאפשר, במקרים חריגים, כניסת עורך דין או מבקר לבית הסוהר או לחדר משמר אם סבר שיש צורך חיוני בכך, לרבות בשים לב לגילו של הכלוא או להיותו אדם עם מוגבלות, וכן בכפוף לצו בריאות העם התקף באותה עת; כניסת עורך דין או מבקר כאמור ופגישתו עם הכלוא תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה, כאמור בסעיף 12 וכפי שייקבע בפקודות הצבא.
סייגים לתחולת ההגבלה	17 ביקור פיקוח לפי תקנה 5 לתקנות בתי סוהר צבאיים, ייערך באופן ובתנאים שיצמצמו את הסיכון להדבקה כאמור בסעיף 12 וכפי שייקבע בפקודות הצבא.
ביטול הכרזת השר	18 שוכנע השר כי הנסיבות שבשלן הכריז על מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין אינן מתקיימות עוד, יבטל את ההכרזה לגבי המדינה כולה או חלק ממנה ללא דיחוי; ביטול ההכרזה כאמור ייכנס לתוקף עם נתינתו ויפורסם ברשומות בהקדם האפשרי.
מסירת הודעה על הכרזת השר	19 הודעה על הכרזה כאמור בסעיף 12 או על ביטול הכרזה כאמור בסעיף 18 תימסר לפרקליט הצבאי הראשי, למשטרה הצבאית, לסנגוריה הצבאית וללשכת עורכי הדין עם הינתן ההכרזה או ביטולה.

פרק ד': שונות

ביטול תקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין)	20 תקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי סוהר), התש"ף-2020 ¹¹ ותקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין לחדרי משמר ובתי סוהר צבאיים), התש"ף-2020 ¹² - בטלות.
תוקף	21 תוקפו של חוק זה עד תום 12 חודשים מיום פרסומו.

____ ב _____ התש _____ (____ ב _____ 20)
[תאריך עברי] [תאריך לועזי]

אמיר אוחנה
השר לביטחון הפנים

¹¹ ק"ת התש"ף, עמ' 752 ועמ' 1448.
¹² ק"ת התש"ף, עמ' 800, עמ' 928 ועמ' 1452.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

אישור טיוטת חוק מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי הסוהר חדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים (הוראת שעה), התש"ף-2020, ובקשה לקיצור מועדים.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

העולם, וישראל כחלק ממנו, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה (כפי שהוגדרה ע"י ארגון הבריאות העולמי) כתוצאה מהתפרצות והתפשטות נגיף novel Coronavirus nCov-2019 (להלן: "נגיף קורונה" או "הנגיף" או "המחלה").

במקביל להגבלות שהוטלו על הציבור, הותקנו הוראות שנועדו למנוע הדבקה במקומות מעצר, בתי הסוהר, חדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים על ידי צמצום מגעים עם יתר האוכלוסייה, הן על ידי הימנעות ככל האפשר מהוצאת אסירים משטחי בתי הסוהר, מקומות המעצר, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים והן על ידי מניעת כניסה של גורמי חוץ מקרב האוכלוסייה האזרחית לצורך מפגשים עם אסירים, כלואים ועצורים במקומות מעצר, בבתי סוהר, תחנות משטרה, חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים, וזאת על מנת ליתן מענה לחשש המוגבר מהדבקה במקומות אלה, בהם מוחזקים אנשים בשטח מחיה סגור ותחום העלול להוות כר פורה להתפשטות הנגיף.

הוראות אלו נקבעו ביום 15.3.20 במסגרת תקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי הסוהר), התש"ף-2020. בהתאמה, בעניין חדרי המשמר ובתי הסוהר הצבאיים הותקנו ביום 19.3.2020 תקנות שעת חירום (מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין לחדרי משמר ובתי סוהר צבאיים), התש"ף-2020.

נוכח האמור, ובהתחשב בכך שהמגפה טרם מוגרה, עולה הצורך בקיומו של הסדר חקיקתי שלא בדרך של תקנות שעת חירום, שיתן מענה לצורך הבריאותי במניעת התפשטות הנגיף בבתי הסוהר ובמקומות המעצר, בתחנות משטרה, בחדרי משמר ובבתי הסוהר הצבאיים. ההסדר המוצע מבקש לתת מענה בדרך של קביעת הוראה שעה לשנה. הסדר כאמור מביא בחשבון שני תרחישים אפשריים:

התרחיש הראשון, במצב בו איום המגפה טרם הוסר, אך קצב ההדבקה הואט וקיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה.

בתרחיש השני, המדובר במצב של התפשטות רחבת היקף של מחלת הקורונה במדינה, בין אם בהתפרצות מקומית ובין אם ב"גל שני".

על רקע זה, ועל מנת להיות ערוכים כדבעי לשני התרחישים שצוינו שלעיל, עולה הצורך להסמיך את השר לביטחון הפנים, לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל, לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים, במקרה של התרחיש הראשון- להכריז על הגבלת כניסה של עורכי דין ומבקרים למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי סוהר כולם או מקצתם, לשם מניעת ההדבקה, או להתנותה בתנאים, ובלבד שהגבלת כניסה של עורכי דין ומבקרים תהיה במידה שאינה עולה על הנדרש כדי למנוע

את הסיכון להדבקה. המשמעות של הכרזה כאמור הינה שהשר יוכל לקבוע סוגי מבקרים או סוגי הביקורים בשים לב למטרת הביקור ודחיפותו, אשר תתאפשר להם כניסה כאמור.

במקרה של התרחיש השני- להכריז על הדבקה בנגיף הקורונה במקום מעצר, תחנות משטרה או בית הסוהר, כולם או מקצתם לאחר ששוכנע כי אין דרך אחרת למנוע הדבקה כאמור. המשמעות של הכרזה כאמור הינה מניעת כניסה של עורכי דין ומבקרים למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי סוהר, במקרה של הכרזה מסוג זה יחולו סעיפי החריגים וסעיפי הסייגים לתחולת ההגבלה הקבועים בחוק המוצע.

החוק קובע הסדרים דומים גם לגבי מערכת הכליאה הצבאית, בשינויים המחויבים.

על מנת לזרז את הליך החקיקה בכנסת, בשל הדחיפות המתחייבת, מוצע לבקש מוועדת הכנסת לעשות שימוש בסמכותה לקצר את תקופת ההנחה על שולחן הכנסת ולהקדים את הדיון בהצעת החוק בקריאה ראשונה, בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת. כמו כן, מוצע, בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לעשות שימוש בסמכותה להתיר את הקריאה השנייה על הצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

טיוטת החוק דן נועדה להביא לאיזון שבין זכויות העצורים והאסירים לביקורים, ובין הצורך למנוע הידבקות בנגיף הקורונה ובפרט הסיכון המיוחד והמוגבר כשמדובר באוכלוסיית אסירים ועצורים בשל המאפיינים הייחודיים שפורטו בהצעת ההחלטה.

ההסדר המוצע בחוק דן עומד על איזון זה, שכן עולה כי על אף ההפחתה בתחלואה וחזרת המשק לשגרה באופן יחסי, עדיין קיים חשש להדבקה בנגיף ולכן טרם ניתן לאפשר כניסה מלאה של מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי סוהר. לפיכך, יש מקום לקבוע הכרזה מדורגת, הכרזה ראשונה במצב בו איום המגפה טרם הוסר, אך קצב ההדבקה הואט וקיים חשש ממשי להדבקה בנגיף הקורונה. במקרה זה השר רשאי להכריז בהתאם להוראות שנקבעו בהצעה על הגבלת כניסה של עורכי דין ומבקרים למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי סוהר כולם או מקצתם, לשם מניעת ההדבקה, או להתנות בתנאים. המשמעות של הכרזה כאמור היא שהשר יוכל לקבוע סוגי מבקרים או סוגי הביקורים בשים לב למטרת הביקור ודחיפותו, שלהם תתאפשר כניסה כאמור. זאת במטרה לאפשר חזרה לשגרת הביקורים של המקומות כאמור ולמימוש זכות ההיוועצות עם עורכי דין, תחת המגבלות הנדרשות.

הכרזה שניה במצב של התפשטות רחבת היקף של מחלת הקורונה במדינה, לאחר ששוכנע כי אין דרך אחרת למנוע הדבקה כאמור, על הדבקה בנגיף הקורונה במקום מעצר, תחנות משטרה או בית הסוהר. המשמעות של הכרזה כאמור היא מניעת כניסה של עורכי דין ומבקרים למקומות מעצר, תחנות משטרה ובתי סוהר.

לגבי שתי סוגי ההכרזות נקבע כי השר לביטחון הפנים יוכל להכריז רק לאחר קבלת חוות דעת לעניין זה ממשרד הבריאות, בהמלצת נציב בתי הסוהר או המפקח הכללי של משטרת ישראל, לפי העניין, ובהתייעצות עם שר המשפטים.

יובהר כי גם בתקופת ההגבלה המלאה יחולו סעיפי החריגים וסעיפי הסייגים לתחולת ההגבלה הקבועים בחוק המוצע: במקרה שנמנע מאסיר או עצור להיפגש עם עורך דין לצורך מתן שירות משפטי מקצועי, מתן השירות יתאפשר לבקשת האסיר או בא כוחו, העצור או בא כוחו, באמצעות מכשיר טכנולוגי שיקצה שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל. כן מוצע להבהיר כי היועצות באמצעים טכנולוגיים כאמור תעשה ביחידות ובתנאים המבטיחים את סודיות השיחה. יובהר לעניין זה כי ההיועצות כאמור לא תוקלט. בדרך זו, יישמר האיזון בין זכותם של אסירים ועצורים להיוועץ עם עו"ד לשם קבלת שירות מקצועי, לבין האינטרס הציבורי החשוב הדבקה בנגיף הקורונה ושמירה על שלומם ובריאותם של אסירים, עצורים ואנשי שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל;

עוד מוצע לקבוע כי גם עצור או חשוד בביצוע עבירה הנמצא במקום לגבי חלה הכרזת השר או חשוד שנמצא במקום שלגביו לא חלה הכרזת השר יהיה זכאי להיוועץ עם עורך דין לשם קבלת שירות משפטי מקצועי באמצעות הטלפון, באופן שימזער את הפגיעה בזכות ההיוועצות, זאת, כאשר אין באפשרות העצור או החשוד, או באפשרותו של עורך הדין להיפגש מאחר שחלה לגבי מי מהם חובת בידוד מכוח צו בריאות העם כפי שעומד בתוקף באותה עת;

לגבי הטין עצור או אסיר, מוצע לקבוע כי במקרה שנמנעה כניסת מבקר בעניינו יתאפשר חלף זאת לעצור או אסיר שהוא קטין לקיים קשר באמצעי טכנולוגי אשר יוקצה על ידי שירות בתי הסוהר או משטרת ישראל, לפי העניין, כחלופה לביקור כאמור, ובלבד שאין בחלופה כאמור כדי לפגוע בהוראות הדין, בסדרי הביטחון, האבטחה והאינטרס הציבורי לרבות זכויות נפגעי העבירה;

מוצע לאפשר לנציב בתי הסוהר או לסוהר בדרגת גונדר שהוא הסמיק לכך, או למפקח הכללי של משטרת ישראל או לקצין משטרה בכיר שהוא הסמיק לכך, לפי העניין, לאפשר במקרים חריגים כניסה של עורך דין או של מבקר לתחנת משטרה, לבית סוהר, או למקום מעצר, אם סבר שיש צורך חיוני בכך, לרבות בשים לב לגילו של האסיר או העצור, להיותו אדם עם מוגבלות, וכן בהתחשב בצו בריאות העם התקף באותה עת, כניסת עורך דין או מבקר כאמור ופגישתו עם האסיר או העצור תיעשה באופן שיהיה בו כדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון להדבקה בנגיף הקורונה. בנוסף, מוצע להחריג מן ההגבלות כניסה של עורכי דין לדיונים משפטיים המתקיימים באולמות הסמוכים לבתי הסוהר אם מתקיימים. לעניין זה גם יובהר כי תתאפשר כניסה כאמור גם לנציגים שאינם עורכי דין המייצגים על פי הוראות סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, וכן כניסה של אנשים אחרים שבית המשפט קבע כי נוכחותם הכרחית לדיון. וזאת במטרה לא לפגוע בניהול דיונים של ערכאות שיפוטיות ככל שיתקיימו דיונים באולמות אלה;

בנוסף, נציגי הצלב האדום הבין-לאומי וכן מבקרים רשמיים שמונו על ידי השר לביטחון הפנים, יהיו רשאים להיכנס למיתקני הכליאה, בכפוף לתנאים שייקבעו במטרה לצמצם את הסיכון להדבקה, וזאת במטרה לשמור על האפשרות לביקורת חיצונית על הנעשה במיתקני הכליאה, שיש לה חשיבות יתרה, במיוחד נוכח ההוראה על מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין שנועדה לצמצם את הקשר הפיזי של אסירים עם גורמי חוץ.

אשר לתקופת ההגבלה, נקבעה הוראה נוספת שמטרתה להבטיח את מידתיות השימוש באמצעים החלופיים, והיא כי הכרזה על הגבלה חלקית תהיה לתקופה שלא תעלה על חודש ימים, כאשר השר רשאי להאריך את תקופת

תוקפה של ההכרזה לתקופות נוספות שלא יעלו על חודש ימים כל אחת, וזאת רק אם שוכנע, לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, כי ממשיכות להתקיים הנסיבות המפורטות.

הכרזה על הגבלה מלאה תהיה לתקופה שלא תעלה על 14 ימים, כאשר השר רשאי להאריך את תקופת תוקפה של ההכרזה לתקופות נוספות שלא יעלו על 14 ימים כל אחת, וזאת רק אם שוכנע לאחר קבלת חוות דעת מטעם משרד הבריאות, כי ממשיכות להתקיים הנסיבות המפורטות בסעיף. ואולם במקרה שהשר ירצה להכריז כאמור מעבר ל- 3 הכרזות רצופות, יידרש אישור של ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת יידרש לכל להכרזה נוספת.

ההסדרים דלעיל, על האיזונים שבהם, נקבעו גם ביחס לחדרי משמר ובתי הסוהר הצבאיים, תוך קביעת סמכות מקבילה לשר הביטחון להכריז, בהתייעצות עם שר המשפטים. ולאחר קבלת חוות דעת לעניין זה מטעם חיל הרפואה.

כל האמור, באופן המאפשר פיקוח פרלמנטרי על ההסדרים המוצעים במסגרת טיטת חוק זה - אשר לא התאפשר עד כה במסגרת התקנת תקנות שעת החירום בנושא - מוביל למסקנה כי באיזון שבין כלל השיקולים אין מניעה לאשר את טיטת החוק, וכן לפנות לכנסת בבקשה לקיצור זמני החקיקה בהצעת החוק מפאת דחיפותה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי למשרד המשפטים- אין מניעה משפטית.

הצעה זו היא על דעת היועץ המשפטי למשרד הביטחון

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

היועץ המשפטי (בפועל) למשרד לביטחון הפנים סבור כי אין מניעה משפטית באישור טיטת החוק. הצעה זו היא על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי) והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חוקתי-ציבורי).

אריאל סיון, עו"ד

היועץ המשפטי (בפועל) למשרד לביטחון הפנים

יא' סיון התש"ף

3 יוני 2020